

Värt att veta om...

Sexuella övergrepp mot barn på förskola

VET DU ATT...

Av sexuella övergrepp mot yngre barn begås en liten del av personal på förskola. Det är relativt ovanligt men när det händer får det ofta stor uppmärksamhet. Det är också ofta många barn som drabbas och det påverkar indirekt både familjer och personalen på förskolan.

- Det viktigaste för barn efter misstänkt utsatthet är att de skyddas från nya övergrepp.
- När det finns misstanke om att personal utsatt barn på förskolan blir det oftast en period av stor osäkerhet för alla inblandade.
- Vid oro för övergrepp är det lätt att bli osäker. Det är hjälpsamt att vara konkret i beskrivningarna av misstankarna – vad har sagts eller gjorts och av vem?
- Om ärendet är anmält till polisen måste man stämma av med polis/åklagare vilken information man kan lämna ut till föräldrar.
- Misstanke om övergrepp mot yngre barn är svåra att utreda polisiärt, dels för att små barn har begränsat språk och mognad och dels för att det ofta saknas stödbevisning. Har det gått en tid efter övergreppen är det svårt att säkra andra typer av spår och det finns sällan vittnen.
- Ibland framkommer inte mer uppgifter än en initial oro. Då måste man ändå gå vidare och skapa trygghet för barnen.
- Barns upplevelser kan variera stort: vissa har blivit skrämde medan andra kanske inte riktigt uppfattat vad som hänt. En del är arga på personen som de uppfattat som dum medan andra kan beskriva någon de tycker om men som gjort konstiga saker.
- Barn som skyddas återhämtar sig oftast bra efter enstaka övergrepp utanför familjen. Det gäller även om man inte fått bekräftat på att något brottsligt hänt. För små barn är inte brottsutredningen det viktigaste.
- En utmaning är att gå vidare, både som förälder och personal, även om man inte kunnat få svar på "vad som hänt" i en straffrättslig prövning. I de flesta fall läggs förundersökningen ned då det saknas underlag att gå vidare med. Även om det fastställs att brott har begåtts finns ofta tvivel kvar

kring huruvida allt kommit fram. Detta behöver de vuxna hjälp att stå ut med och ändå fortsätta med vardagen. För små barn är det viktigaste skydd och sammanhang vilket går att erbjuda oavsett utfall i straffrättslig process.

TÄNK PÅ ATT...

- Alla övergrepp mot barn ska anmälas till socialtjänsten. Om personen som misstänks för övergreppen är straffmyndig (>15år) bör det anmälas till polisen.
- Små barn behöver i första hand trygghet och omhändertagande – av föräldrar och en trygg förskolemiljö. Lite äldre förskolebarn kan erbjudas kristöd av någon utomstående exempelvis BUP eller Barnahus.
- Att barn reagerar med symtom såsom sömnsvårigheter, oro, tillbakagång i utveckling i ett första skede är att vänta. Barn känner lätt av att personal och föräldrar är stressade och om saker inte är som vanligt. Om förskola och familjer kan skapa trygghet och förutsägbarhet klingar detta oftast av.
- Om symtom kvarstår efter en månad rekommenderas att man söker hjälp inom vården.
- Hos föräldrar kan det också utlösas en krisreaktion. Rekommendera oroliga föräldrar att söka stöd för egen del. Vid större händelser erbjuder kommuner ofta kristöd.
- Som chef/kollega och pedagog är det en pressande situation. Här är det viktigt med tydligt ledningsstöd. Det är viktigt att man kan fokusera på arbetsuppgifterna med barnen men man får kanske sänka kraven i ett inledningskede att fullt leverera de pedagogiska målen.

svariga personer säkerställa att nya övergrepp inte kan ske. Detta gäller även vid mer diffus oro. Planeras av förskolan i samråd med polis och socialtjänst.

2. Sätt gärna samman en krisledningsgrupp för styrning.
3. Planera för vilken information som behövs ges till personal, föräldrar och barn. Informationen behövs löpande stämmas av med polis/åklagare.
4. Se till att drabbade barn får den hjälp och stöd de behöver. Samarbeta med BVC, BUP, Barnahus och socialtjänst som finns i ert område.
5. Följ upp situationen efter en tid – kvarstår frågor, problem eller barn som mår dåligt?
6. Använd oron/händelserna till att arbeta aktivt med prevention i förskolepedagogiken – arbeta på förskolan med kunskap om kroppen, kroppsregler och positiv beröring.

Besök www.barnafrid.se för mer information och användbart material.

Skreven av: Moa Mannheimer Granskad av: Cecilia Kjellgren

Version 2 (170920)